

SmartLab vo Verejnej knižnici Mikuláša Kováča je oficiálne otvorený

16.4.2026 - Veronika Mezeiová | Banskobystrický samosprávny kraj

Verejná knižnica Mikuláša Kováča v Banskej Bystrici v utorok 14. apríla 2026 slávnostne otvorila nový tvorivý priestor SmartLab a zároveň hostila prvé SmartLab Fórum zamerané na zdieľanie skúseností, prezentáciu príkladov dobrej praxe a diskusiu o strategickom smerovaní SmartLabov na Slovensku.

Slávnostné otvorenie SmartLabu na pobočke Fončorda sa uskutočnilo za účasti predsedu Banskobystrického samosprávneho kraja (ďalej len „BBSK“) Ondreja Luntera, zástupcov mesta Banská Bystrica a partnerov z Centra vedecko-technických informácií SR (ďalej len „CVTI SR“) a Nadácie Slovak Telekom. Predseda BBSK vo svojom príhovore poukázal na to, že knižnice dnes prechádzajú výraznou premenou – z miest tichého štúdia sa stávajú živé komunitné centrá, ktoré ľuďom prinášajú nielen vedomosti, ale aj príležitosti na stretávanie sa, tvorbu a prácu s technológiami budúcnosti. Zdôraznil ich význam ako tzv. „tretieho miesta“ – verejného priestoru medzi domovom a prácou, ktorý je otvorený, dostupný a priateľský pre všetkých bez ohľadu na vek či sociálne zázemie.

Vznik SmartLabu je výsledkom systematickej podpory vzdelávania, inovácií a rozvoja digitálnych zručností zo strany BBSK, ktorý finančne prispel na rekonštrukciu priestoru na pobočke Fončorda sumou 12 000 €. Technologické vybavenie zabezpečilo CVTI SR ako hlavný partner projektu SmartLabov na Slovensku. Knižnica bude môcť svoj SmartLab ďalej rozvíjať a rozširovať jeho služby aj vďaka podpore Nadácie Slovak Telekom, kde bola úspešná v grantovom programe Digitálny región.

SmartLab má za cieľ podporovať rozvoj digitálnych a technických zručností, kreatívne myslenie a učenie sa prostredníctvom praktickej skúsenosti. Návštevníkom knižnice ponúka možnosť realizovať vlastné projekty a zoznámiť sa s modernými technológiami, medzi ktoré patria napríklad 3D tlačiarne, vypalovačky do dreva, okuliare s virtuálnou realitou, roboty Ozobot, stavebnice Lego Education Spike a ďalšie technologické a kreatívne nástroje.

Prvé SmartLab Fórum

Otvorenie SmartLabu zároveň vytvorilo symbolický aj obsahový rámec pre celodenné odborné podujatie SmartLab Fórum, ktoré Verejná knižnica Mikuláša Kováča pripravila v spolupráci s CVTI SR. Fórum spojilo takmer 100 knihovníkov z celého Slovenska a vytvorilo priestor na odbornú diskusiu o fungovaní SmartLabov v knižniciach. Dávid Baranko, riaditeľ odboru kreatívnych technológií a STEAM vzdelávania CVTI SR, ho otvoril prezentáciou výsledkov dotazníkového prieskumu zameraného na skúsenosti knižníc so SmartLabmi. Nasledovali prezentácie príkladov dobrej praxe z knižníc v Nitre a Zvolene, ktoré priblížili každodennú prevádzku a prácu s návštevníkmi v týchto priestoroch.

Popoludňajší program patril piatim paralelným diskusným okrúhlym stolom venovaným aktuálnym témam rozvoja SmartLabov v knižniciach, najmä otázkam personálneho zabezpečenia a strategického smerovania. Diskusia priniesla množstvo podnetov a odporúčaní pre ďalšiu spoluprácu a rozvoj siete SmartLabov na Slovensku.

Na význam synergie medzi zriaďovateľom a knižnicami poukázal riaditeľ odboru kultúry BBSK Peter

Černek. SmartLab predstavil ako výsledok dlhodobej, partnerskej spolupráce založenej na dôvere, otvorenej komunikácii a spoločnej vízii rozvoja kultúry a vzdelávania: „SmartLab nie je výsledkom jedného rozhodnutia, ale dlhodobej spolupráce medzi Banskobystrickým samosprávnym krajom a našimi knižnicami, ktorá stojí na vzájomnom rešpekte a dôvere.“ Zdôraznil, že nejde len o technologický projekt, ale o priestor, ktorý posúva knižnicu smerom k modernému komunitnému a vzdelávaciemu centru 21. storočia.

Skutočná udržateľnosť SmartLabov nespočíva len v technickom vybavení, ale predovšetkým v ľuďoch, ktorí im dávajú obsah, zmysel a energiu. Práním do budúcnosti je, aby SmartLab zostal živým priestorom otvoreným pre zvedavosť, tvorivosť a spoluprácu všetkých generácií.

Spracovala: Veronika Mezeiová, odbor kultúry

Fotografie: Diana Černáková

<https://www.bbsk.sk/aktuality/smartlab-vo-verejnej-kniznici-mikulasa-kovaca-je-oficialne-otvoreny>